

Öğretmenlerin sosyal medya kullanımı: Eğitimde iletişim ve öğrenmeyi destekleme potansiyeli

Elif Doğan¹, Erkan Güven², Bekir Koyuncu³, Tarık Ünlü⁴

DOI 10.5281/zenodo.10115450

Özet

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin sosyal medya kullanımına yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden bir durum çalışması metodolojisi kullanılarak oluşturulmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu 20 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırma grubunu oluşturan katılımcıların seçiminde maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Araştırmanın veri toplama aracı için 4 açık uçlu sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmada veriler yüz yüze görüşmelerle elde edilmiştir. Verilerin analizi için içerik analizi kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre sosyal medya, öğretmen-öğrenci etkileşimini destekleyerek eğitimde öğrenci katılımını ve etkileşimini artırırken, aynı zamanda öğrenme materyallerinin genişletilmesine katkıda bulunmaktadır. Öğrenci katılımını ve geri dönüşü sosyal medya üzerindeki anketler ve testlerle güçlendirmekte, öğrenci gelişimine motivasyon katarak geniş bir kitle önünde sergilenmelerini sağlamaktadır. Ayrıca, sosyal medya, eğitim süreçlerine sürekli iletişim, coğrafi sınırlamaların kaldırılması gibi avantajlar getirmektedir. 13 farklı sosyal medya platformu, eğitimsel amaçlar doğrultusunda öğrenme deneyimini zenginleştirirken, öğretmenler arasında iş birliği ve profesyonel gelişimde sosyal medyanın merkezi bir rolü olduğu görülmektedir. Bu, sosyal medyanın modern eğitimde kritik bir öneme sahip olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: sosyal medya, eğitim, iletişim, öğrenme

Teachers' use of social media: The potential to support communication and learning in education

Abstract

The aim of this study is to determine teachers' views on the use of social media. This study was designed using a case study methodology from qualitative research designs. The study group of the research consists of 20 teachers. Maximum diversity sampling was used to select the participants. A semi-structured interview with 4 open-ended questions was used as a data collection tool. The data were obtained through face-to-face interviews. Content analysis was used to analyse the data. According to the research results, social media increases student participation and interaction in education by supporting teacher-student interaction, while also contributing to the expansion of learning materials. It strengthens student participation and feedback through surveys and quizzes on social media, motivates student development and enables them to be exhibited in front of a wide audience. Moreover, social media brings advantages to educational processes such as continuous communication and the removal of geographical limitations. While 13 different social media platforms enrich the learning experience for educational purposes, social media seems to play a central role in collaboration and professional development among teachers. This suggests that social media has a critical role in modern education.

Keywords: social media, education, communication, learning

¹ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, eneself_0107@hotmail.com

² Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, erkan_emel@hotmail.com

³ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, bekirkoyuncu@gmail.com

⁴ Öğretmen, Millî Eğitim Bakanlığı, tarikunlu1350@hotmail.com

Giriş

Değişen dünyada "dijital yerliler" için teknoloji bir gereklilik haline gelmiştir ve özellikle internet kullanımı hızla artmaktadır (Prensky, 2001). Bilgisayar, tablet ve cep telefonu gibi teknik cihazların hızla benimsenmesinin insanların yaşamları üzerinde hem sosyal hem de kişisel düzeyde büyük bir etkisi olduğu açıktır (Yelland, 2005). Büyüme ve dönüşüm süreci iletişim fırsatlarını artırmış ve yaş, cinsiyet ve sosyoekonomik statüye dayalı bilgi alışverişi ve erişimin önündeki engellerin kaldırılmasını mümkün kılmıştır. Nitekim, bazı kullanıcılar için phubbing (Phone - Snub) veya nomophobia (NO MOBILE PHOBIA) gibi yeni terimler yaratılmıştır (Roberts & David, 2016; Yıldırım & Correia, 2015). Nomofobi, insanların mobil cihazlarını kullanmadıklarında hissettikleri korku ve endişeyi tanımlamak için kullanılan bir terimdir (Gezgin, Şahin & Yıldırım, 2017). Tersine, sosyal bir ortamda başkalarıyla etkileşim kurmak yerine telefonunu kullanmaya öncelik veren birine telefon etmek, telefon etmek olarak bilinir (Chotpitayasunondh ve Douglas, 2016). Bilgi teknolojileri üzerine yapılan çeşitli araştırmalar, bilgisayar, tablet ve cep telefonu gibi cihazların yoğun kullanımının neden olduğu çeşitli rahatsız edici senaryolar bulmuştur. Strasburger, Jordan ve Donnerstein'a (2010) göre bunlar arasında stres, yeme bozuklukları, uygunsuz bilgilere erişim potansiyeli, kişinin kendi güvenliğini tehlikeye atması ve okul başarısızlıklarına yol açması yer almaktadır. Bu araştırmalara rağmen, bireylerin cep telefonu, tablet ve internet gibi cihazları kullanmalarını engellemek mümkün değildir. Buna ek olarak, bazı araştırmalar anaokullarında teknoloji kullanımının artırılması ihtiyacında ebeveynlerin önemli bir etkisi olduğunu göstermiştir (Miller, 2005). Dolayısıyla, bu teknolojilerin kullanımının etkililiğini ve verimliliğini artırmaya odaklanılmalıdır. Bu tür teknolojilerin kullanımından yararlanmak ve bunları eğitim hedefleriyle koordine etmek önemli bir potansiyel yaratabilir (Baird & Fisher, 2005; Elmas & Geban, 2012).

Teknoloji okuryazarlığı, bilgisayar, tablet ve cep telefonu gibi yaygın olarak kullanılan teknoloji ekipmanlarının başarılı ve verimli bir şekilde kullanılmasında anahtar fikirlerden biridir. Teknoloji okuryazarlığı genel olarak hayatımızı iyileştirebilecek teknolojileri nasıl kullanacağımızı bilmek ve kullanımımızın toplumu, başkalarıyla ilişkilerimizi ve kendimizi nasıl etkilediğinin farkında olmak olarak tanımlanabilir. Sosyal ağlar, teknoloji okuryazarlığına sahip olmanın çok önemli olduğu alanlardan biridir. Sosyal medya platformları, kullanıcılara kendi profillerini oluşturma, içerik alışverişinde bulunma ve başkalarıyla etkileşim kurma olanağı sağlayan yeni sanal iletişim ortamının merkezinde yer almaktadır. X Kuşağı olarak da adlandırılan 35-49 yaş aralığındakilerin sosyal medya platformlarında en çok vakit geçiren kesim olması bu durumu daha da ilgi çekici hale getiriyor (Casey, 2017). Artık sosyal medyayı aktif olarak kullanan kişiler arasında okul öncesi çağıdaki çocukların ebeveynlerinin de olduğunu varsayabiliriz. Bu nedenle, okul öncesi eğitimde sosyal medya kullanımı değerli bir eğitim fırsatı olabilir.

Sosyal medya araçları çoğunlukla iletişim için kullanılmakla birlikte, son yıllardaki yaygın kullanımı ve kullanım kolaylığı nedeniyle etkileşim, işbirliği, eleştirel düşünme, bilgi ve kaynak paylaşımı ve eğitim faaliyetlerine aktif katılım için de kullanılma potansiyeline sahiptir (Ajjan ve Hartshorne, 2008; Selwyn, 2007; Schery ve O'Connor, 1992). Sosyal medya araçları (Şişman Eren, 2014) ve sosyal medya araçlarının eğitimde kullanımı (Acar ve Yenmiş, 2014; Kekeç Morkoç ve Erdönmez, 2015) üzerine yapılan araştırmalar, literatür taramamıza göre ağırlıklı olarak ortaokul, lise ve üniversite öğrencileriyle gerçekleştirilmiştir.

Bilgisayarlar, gelişim dönemlerine uygun olarak kullanıldıklarında gençlerin öğrenmelerine ve zorlu etkinlikleri etkin bir şekilde keşfedip tamamlamalarına yardımcı olabilecek değerli bir

araçtır (Haugland, 1999). Eğitimde tekrarın önemi açıktır (Elmas, Aydogdu & Saban, 2017). Ayrıca, eğitimcilere bilgi alışverişinde bulunmak ve bilgi edinmek için olağanüstü şanslar sağlarlar. Özellikle, etkileşimli medya teknolojilerinin sınıfta çocuklar ve ailelerle nasıl kullanılacağı ve öğretmen hazırlığını ve mesleki gelişimi nasıl destekleyebileceği hakkında derinlemesine bilgi veren yayınlar bulunmaktadır (NAEYC, 2012b).

Araştırmanın önemi

Teknolojinin eğitimde etkin bir şekilde kullanılması, 21. yüzyıl becerilerinin geliştirilmesi için kaçınılmazdır. Öğretmenlerin sosyal medyayı eğitim süreçlerine entegre etmeleri, öğrencilere bu becerileri kazandırmada önemlidir. Bu çalışma, bu entegrasyonun nasıl daha etkili bir şekilde gerçekleştirilebileceği konusunda öğretmenlere yol gösterici olabilir. Çeşitli araştırmalar, sosyal medya kullanımının öğrenci katılımını olumlu bir şekilde etkileyebileceğini göstermektedir. Bu çalışma, hangi sosyal medya araçlarının ve stratejilerinin bu katılımı en üst düzeye çıkarabileceğine dair derinlemesine bilgiler sunabilir. Sosyal medya, öğretmenler arasında global bir işbirliği ve paylaşım platformu oluşturabilir. Bu çalışma, sosyal medyanın bu potansiyelinin nasıl en iyi şekilde kullanılabileceğini araştırarak, öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemeyi amaçlamaktadır. Öğrencilere güncel, dinamik ve çeşitli içerik sunma imkanı, sosyal medyanın en önemli avantajlarından biridir. Bu çalışma, öğretmenlerin bu avantajı nasıl en iyi şekilde kullanabileceği üzerine bilgiler sağlaması açısından önemli görülmektedir. Her ne kadar sosyal medyanın eğitimde birçok avantajı bulunsun da, bazı potansiyel zorluklar ve riskler de mevcuttur. Bu çalışma, öğretmenlerin bu zorlukları nasıl aşabileceği konusunda rehberlik sunmayı hedeflemektedir. Sonuç olarak, bu çalışmanın yapılması, eğitimde sosyal medyanın etkin bir şekilde kullanılmasının önemini vurgulamaktadır. Öğretmenler, öğrenciler ve eğitim politika yapıcıları için rehberlik edici olması amacıyla bu tür bir araştırmanın yapılması, günümüz eğitim sistemine katkıda bulunma potansiyeline sahiptir.

Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı öğretmenlerin sosyal medya kullanımına yönelik görüşlerini belirlemektir. Bu kapsamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

- 1-Eğitim süreçlerinde sosyal medya platformları daha etkili bir şekilde nasıl kullanılabilir?
- 2-Sosyal medyanın öğrenci iletişimini artırma potansiyeli nasıl en iyi şekilde değerlendirilebilir?
- 3-Hangi sosyal medya araçları, öğrenci öğrenme deneyimini desteklemede en etkili olarak kabul edilmektedir?
- 4-Öğretmenler arası iş birliği ve profesyonel gelişimde sosyal medyanın nasıl bir rol alabileceği konusunda neler düşünülmektedir?

Yöntem

Araştırmanın deseni

Bu çalışma nitel araştırma desenlerinden bir durum çalışması metodolojisi kullanılarak oluşturulmuştur. Bir durum çalışmasının temel özelliği, bir veya daha fazla olayın veya durumun kapsamlı bir şekilde incelenmesidir. Durum çalışması, incelenen konulara objektif bütünlük içinde yaklaşır. Bu bütünlük içindeki vurgu, incelenen konu üzerindeki etki ve sonuçlar üzerinedir (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Çalışma grubu

2022-2023 eğitim-öğretim yılında Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 20 öğretmen bu araştırmanın çalışma grubunu oluşturmaktadır. Çalışma grubunu oluşturan katılımcıların seçiminde maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e (2016) göre maksimum çeşitlilik örneklemesinin temel amacı, çalışma katılımcısı olabilecek bireylerin özelliklerindeki değişkenliği artırmaktır. Bu nedenle, örnekleme seçerken kıdem, yaş ve eğitim durumu gibi bir dizi demografik özellik göz önünde bulundurulmuştur. Çalışmanın başında, literatür araştırmasının bulgularına, uzmanların görüşlerine ve öğretmenlerle yapılan görüşmelere dayanarak bu unsurların durumu tanımlamada önemli olduğu düşünülmüştür. Aşağıdaki tabloda katılımcıların demografik bilgileri listelenmektedir.

Tablo 1. Araştırmaya Katılanların Demografik Değişkenleri

No	Cinsiyet	Yaş	Kıdem	Öğrenim Durumu
K1	Erkek	29	6	Yüksek Lisans
K2	Kadın	42	18	Lisans
K3	Erkek	38	12	Lisans
K4	Erkek	24	2	Lisans
K5	Kadın	36	11	Yüksek Lisans
K6	Kadın	40	15	Lisans
K7	Erkek	33	9	Lisans
K8	Kadın	28	4	Lisans
K9	Erkek	37	10	Lisans
K10	Erkek	45	20	Yüksek Lisans
K11	Kadın	30	7	Lisans
K12	Erkek	26	3	Yüksek Lisans
K13	Kadın	40	14	Lisans
K14	Erkek	27	5	Lisans
K15	Kadın	34	9	Yüksek Lisans
K16	Erkek	39	14	Lisans
K17	Kadın	31	8	Lisans
K18	Erkek	43	18	Yüksek Lisans
K19	Kadın	35	10	Lisans
K20	Erkek	32	7	Lisans

Tablo 1, 20 katılımcının demografik özelliklerini sunmaktadır. Bu katılımcılar arasında yer alan demografik bilgiler cinsiyet, yaş, kıdem ve öğrenim durumu şeklinde sıralanabilir. Katılımcıların yaklaşık olarak yarısı erkek (%50) ve yarısı kadın (%50) olarak dağılmıştır. Bu, katılımcıların cinsiyet açısından dengeli bir şekilde seçildiğini gösterir. Katılımcıların yaş dağılımları 24 ile 45 arasında değişmektedir. En genç katılımcı 24 yaşında iken en yaşlı katılımcı 45 yaşında olarak belirtilmiştir. Ortalama yaş değerine baktığımızda, katılımcıların büyük bir kısmının 30-40 yaş aralığında olduğunu söyleyebiliriz. Katılımcıların kıdemleri 2 ile 20 yıl arasında değişmektedir. En düşük kıdem 2 yıl ile en yüksek kıdem ise 20 yıl ile tarafından temsil edilmektedir. Katılımcıların çoğunluğunun 7-14 yıl arasında kıdemleri bulunmaktadır. Katılımcıların öğrenim

durumu çoğunlukla lisans (%60) ve yüksek lisans (%40) seviyesindedir. Bu da bize, katılımcıların eğitim seviyesinin oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. Bu tabloyu değerlendirerek, katılımcıların demografik özellikleri hakkında genel bir bilgi edinilir. Katılımcıların cinsiyet açısından dengeli, yaş olarak ise genellikle orta yaş grubunda, kıdem olarak ise orta seviye deneyimli bir profil sergilediği söylenebilir.

Veri toplama araçları

Bu çalışmada veri toplamak için yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Veri toplama aracı, üzerinde dört açık uçlu soru bulunan standartlaştırılmış bir görüşme formudur. Stewart ve Cash (1985) görüşmeyi “karşılıklı ve etkileşimli soru sorma ve cevaplamaya dayanan planlı ve ciddi amaçlı bir görüşme” olarak tanımlamaktadır. Katılımcıların çalışma konusu hakkında ayrıntılı bilgi vermelerini sağladığı için bu yaklaşım seçilmiştir. Bu yöntemin seçilmesinde, çalışma için ihtiyaç duyulan verilerin görüşme dışında başka bir yolla toplanmasının zorluğu da etkili olmuştur. Patton (1987) tarafından karşılıklı görüşme, görüşme formu yaklaşımı ve açık uçlu, standartlaştırılmış görüşme tarzı olmak üzere üç farklı görüşme tekniği önerilmiştir. Bu araştırmada kullanılan görüşme yöntemlerinden biri geleneksel açık uçlu görüşme formudur. Bu form “her katılımcıya aynı şekilde ve aynı sırada sorulan, dikkatle hazırlanmış ve sıralanmış bir dizi soru” olarak tanımlanmaktadır (Patton, 1987). Bu yöntem, katılımcılara biraz esneklik sağlarken öznellik ve önyargıyı en aza indirdiği için seçilmiştir.

Verilerin toplanması

Çalışmanın veri toplama süreci, 14 Mayıs - 01 Haziran 2023 tarihleri arasında yüz yüze görüşmelerle gerçekleştirilmiştir. Her katılımcıyla yapılan görüşmelerde, ortalama olarak 30-45 dakika süren ayrıntılı görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Katılımcılar, bu araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul etmişlerdir ve görüşmeler öncesinde araştırmanın arka planı, önemi ve amacı hakkında bilgilendirilmişlerdir. Araştırmacılar, her katılımcıya aynı sırayla sorulan hazırlanan soruları içeren bir görüşme formu kullanmışlardır. Görüşmeler sırasında, araştırmacılar not almak için kalem ve kâğıt kullanmış ve görüşmeler kaydedilmiştir. Katılımcılara daha rahat bir ortam sağlamak amacıyla, her görüşme birebir olarak gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin ardından araştırmacılar, elde ettikleri notları hızlı bir şekilde dijital ortama aktarmışlardır. Daha sonra, verilerin daha fazla analizi için kayıtlar kapsamlı bir şekilde incelenmiştir.

Geçerlik Güvenirlik

Nitel araştırmaların sağladığı istatistiksel veriler, nitel araştırmaların geçerlilik ve güvenilirlik açısından farklı bir yaklaşım gerektirdiği gerçeğini yansıtamaz. Bu nedenle, nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik yerine “inandırıcılık” kavramı daha fazla vurgulanır ve nitel araştırmaların inandırıcılığını sağlamak için farklı önlemler alınır. Bu önlemler, iç geçerlilik (inandırıcılık), dış geçerlilik (aktarılabilirlik), güvenilirlik (tutarlılık) ve tarafsızlık olmak üzere dört kritere dayanır (Noble & Smith, 2015; Shenton, 2004).

İnandırıcılık (iç geçerlilik) sağlanması için uzun süreli katılımcı teması, araştırmacı yanlılığının en aza indirgenmesi, katılımcı teyidi ve teknik üçgenleme gibi yöntemler kullanılır. Ayrıca, amaçlı örnekleme, araştırma ortamının ayrıntılı bir şekilde sunumu ve katılımcıların kapsamlı bir şekilde tanıtılması da aktarılabilirliği (dış geçerlilik) artırmaya yönelik yaklaşımlardır (Guba, 1981). Bu çalışmada da amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme kullanılmıştır.

Çalışmanın inandırıcılığını sağlamak için katılımcıların gönüllü olarak seçilmesi, görüşme öncesinde detaylı ön görüşmelerin yapılması ve görüşme sürecine ilişkin açıklamaların sunulması önemlidir. Ayrıca, katılımcılara yazılı olarak görüşme formunun iletilmesi, katılımcı teyidi açısından da önemli bir adımdır. Katılımcıların farklılıklarının ayrıntılı bir şekilde açıklanması, görüşme formunun hazırlanma sürecinin detaylı anlatılması ve soruların tamamen açık ve anlaşılır bir şekilde sunulması, aktarılabilirliği sağlamaya yönelik önlemlerdir (Başkale, 2016). Bu çalışmada da atılımcıların gönüllü olarak seçilmesi, görüşme öncesinde detaylı ön görüşmelerin yapılması ve görüşme sürecine ilişkin açıklamaların sunulması ile inandırıcılık sağlanmıştır.

Tutarlılığı (güvenilirlik) sağlamak için ise araştırma sürecinin tüm aşamaları, araştırma yöntemleri, veri toplama süreci, analiz yöntemleri gibi unsurlar ayrıntılı olarak betimlenir. Ayrıca, literatür taraması, yöntem çeşitlemesi ve başka bir araştırmacının süreçleri incelemesi gibi adımlar da tutarlılığı güvence altına alır (Başkale, 2016). Bu çalışmada da sağlamak için ise araştırma sürecinin tüm aşamaları, araştırma yöntemleri, veri toplama süreci, analiz yöntemleri gibi unsurlar ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Sonuç olarak, nitel araştırmalarda geçerlilik ve güvenilirlik yerine inandırıcılık, aktarılabilirlik, tutarlılık ve tarafsızlık kavramları daha fazla vurgulanır ve bu unsurların sağlanması için özenle çalışılır. Bu, nitel araştırmaların güçlü ve güvenilir sonuçlar üretmesine yardımcı olur.

Verilerin analizi

Çalışmanın verileri içerik analizi yöntemiyle ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. İçerik analizi, görüşme verilerini sistematik ve dikkatli bir şekilde incelemek amacıyla kullanılan bir araştırma tekniğidir (Wach, 2013). Bu nedenle, çalışma içerisinde verilerin toplanmasından başlayarak sonuçların yorumlanmasına kadar olan her aşama büyük bir özenle gerçekleştirilmiştir. İçerik analizi kullanılarak, veriler çalışmanın amacına uygun şekilde gruplandırılmış, temalar belirlenmiş ve kodlamalar yapılmıştır. Verilerin kodlanması, temaların düzenlenmesi ve tanımlanması, ardından sonuçların yorumlanması süreçleri eksiksiz olarak takip edilmiştir. Temalar, anlamlı bir şekilde birbirine bağlı kodların kategorilere dönüştürülmesiyle oluşturulan anlamlı gruplar olarak seçilmiştir. Bu temalar, kategoriler ve kodlar arasındaki bağlantılar dikkate alınarak bulgular kapsamlı bir şekilde yorumlanmış ve değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Sosyal medya platformlarının eğitim süreçlerinde kullanımına yönelik bulgular

Günümüzde teknolojinin hızla ilerlemesi ve dijitalleşmenin eğitim süreçlerinde de yer bulmasıyla sosyal medya platformlarının eğitimde kullanımı giderek yaygınlaşmıştır. Öğrencilerin öğrenme süreçlerini desteklemek, katılımlarını artırmak ve onlara farklı perspektifler kazandırmak için sosyal medya platformları etkin bir araç haline gelmiştir. Bu çalışma, sosyal medya platformlarının eğitim süreçlerinde nasıl kullanıldığına dair tematik bir inceleme sunmaktadır. Tablo 2, sosyal medya platformlarını eğitim süreçlerinde kullanımına dair farklı temaları ve bu temalar altında yer alan kodları ortaya koymaktadır. Temalar arasında öğrenci etkileşimi ve katılımı, öğrenme materyalleri, öğrenci katılımı, öğrenci gelişimi ve öğrenci erişimi bulunmaktadır. Bu temaların altında yer alan kodlar, sosyal medya platformlarının eğitim süreçlerinde nasıl kullanıldığını daha detaylı bir şekilde açıklamaktadır.

Tablo 2. Sosyal medya platformlarını eğitim süreçlerinde kullanımına dair tema ve kodlar

Tema	Kod	f
Öğrenci Etkileşimi ve Katılımı	İlgi çekici içerik kullanımı	2
	Öğretmen-öğrenci etkileşimi	4
Öğrenme Materyalleri	Multimedya içerik kullanımı	1
	Dijital vatandaşlık eğitimi	1
Öğrenci Katılımı	Anketler ve testler	1
Öğrenci Gelişimi	Projelerin sergilenmesi	1
Öğrenci Erişimi	Dünya genelinden uzmanlarla etkileşim	1

Yapılan içerik analizi sonucunda sosyal medya platformlarının eğitim süreçlerinde daha etkili kullanımına yönelik beş ana tema belirlenmiştir. Birinci tema “Öğrenci Etkileşimi ve Katılımı” olup, bu kategorideki en baskın kod “Öğretmen-öğrenci etkileşimi”dir ve bu kodun frekansı 4’tür. Bu, sosyal medya platformlarının öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimi artırma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bu temada “İlgi çekici içerik kullanımı” kodu da dikkate değerdir. Öğretmenlerin sosyal medya araçlarını kullanarak daha ilgi çekici içeriklerle öğrenci katılımını artırabileceği ifade edilmektedir. İkinci tema “Öğrenme Materyalleri”dir. Bu tema altında “Multimedya içerik kullanımı” ve “Dijital vatandaşlık eğitimi” kodları bulunmaktadır. Öğretmenler, multimedya içeriklerini sosyal medya platformları aracılığıyla öğrencilere sunarak öğrenme deneyimini zenginleştirebilirler. Ayrıca, dijital vatandaşlık eğitimi, öğrencilere sosyal medyayı sorumlu ve bilinçli bir şekilde kullanmaları konusunda rehberlik edebilir. “Öğrenci Katılımı” teması altında “Anketler ve testler” kodu bulunmaktadır. Öğretmenler, sosyal medya platformları üzerinden anketler ve testler düzenleyerek öğrenci katılımını artırabilir ve geri bildirim alabilirler. Dördüncü tema “Öğrenci Gelişimi” olup, “Projelerin sergilenmesi” kodu bu kategoride yer almaktadır. Öğretmenler, sosyal medya aracılığıyla öğrencilerin projelerini geniş bir kitleye sergileyerek öğrenci motivasyonunu artırabilirler. Son tema “Öğrenci Erişimi”dir. “Dünya genelinden uzmanlarla etkileşim” kodu, sosyal medyanın öğrencilere farklı coğrafyalardan uzmanlarla etkileşim kurma imkanı sunduğunu göstermektedir. Bu konudaki katılımcı görüşlerinden alınan bazı doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

“Sosyal medya, öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimi artırma potansiyeline sahip.” (K1)

“İlgi çekici içerikler, öğrenci katılımını ve motivasyonunu artırabilir.”

“Multimedya içerikler, öğrenme deneyimini zenginleştirerek öğrencilere farklı perspektifler sunar.” (K3)

“Dijital vatandaşlık eğitimi, öğrencilere sosyal medyanın etik kullanımı hakkında bilgi verir.” (K8)

“Anketler ve testler aracılığıyla öğrenci geri bildirim almak, öğretim stratejilerini optimize etmek için önemlidir.” (K11)

“Sosyal medya, öğrenci projelerinin geniş bir kitleye ulaşmasını sağlar, bu da öğrenci motivasyonunu ve özsaygısını artırabilir.” (K15)

“Sosyal medya, öğrencilere dünyanın dört bir yanından uzmanlarla etkileşim kurma fırsatı sunar.” (K18)

Sosyal medyanın öğrenci iletişimine etkileri ve ilgili bulgular

Tablo 3'te, sosyal medyanın öğrenci iletişimine etkileri ve ilgili tema ve kodlar sunulmaktadır. Bu tablo, sosyal medyanın öğrenci iletişimine etkilerini üç ana tema altında gruplandırmaktadır: Sosyal medya kullanımı, eğitim süreçlerinde etkisi ve eğitim araçları ve teknikleri. Sosyal medya kullanımı teması altında, öğrencilerin sosyal medyada ne kadar vakit geçirdiği, Youtube'un etkinliği, sosyal medyada rahat ifade edebilme yeteneği gibi konular ele alınmaktadır. Bunun yanında, öğretmen ve öğrenci arasında kişisel hesap kullanımının sakıncaları, sosyal medyanın olumlu ve olumsuz etkileri gibi kritik konulara da değinilmektedir. Eğitim süreçlerindeki etkisi teması altında, sosyal medyanın öğrencilere 7/24 iletişim olanağı sağlaması, coğrafi sınırlamaları ortadan kaldırması ve eğitim içeriklerinin kolayca paylaşılabilmesi gibi avantajları bulunmaktadır. Eğitim araçları ve teknikleri temasında ise, sosyal medyanın eğitim süreçlerine nasıl entegre edildiği ve bu entegrasyonun eğitim süreçlerini nasıl zenginleştirdiği konusunda kodlar yer almaktadır.

Tablo 3. Sosyal medyanın öğrenci iletişimine etkileri ve ilgili tema ve kodlar

Temalar	Kodlar	f
Sosyal Medya Kullanımı	İletişimi artırma potansiyeli	1
	Öğrencilerin ilgisi ve vakit geçirme süresi	1
	Youtube'un etkinliği	1
	Öğretmen ve öğrenci arasında kişisel hesap kullanımının sakıncası	1
	Olumlu ve olumsuz etkileri	1
	Sınırlı ve seviyeli olmalı	1
	Sosyal medyada rahat ifade	1
	Yakın çevre ile iletişimin azalması	1
	Fiziksel ortamın ikinci plana atılması	1
Eğitim Süreçlerinde Etkisi	7/24 iletişim olanağı	1
	Anında düşünce ve soru paylaşma	1
	Gruplarla sınıf dışı öğrenme	1
	Coğrafi sınırlamaların kalkması	1
	Eğitim içeriklerinin kolay paylaşımı	1
Eğitim Araçları ve Teknikleri	Eğitimcilerin canlı yayınları	1
	Projelerin ve başarıların paylaşımı	1
	Anlık bildirimlerle hızlı bilgi akışı	1
	Anketler ve geri dönüşlerle geri bildirim	1
	İnteraktif özelliklerle aktif katılım	1

Tablo, sosyal medyanın öğrenci iletişimine olan etkilerini üç ana tema altında sınıflandırıyor: “Sosyal Medya Kullanımı”, “Eğitim Süreçlerinde Etkisi” ve “Eğitim Araçları ve Teknikleri”. Her tema, bu konuyla ilgili farklı kodları içermektedir. “Sosyal Medya Kullanımı” teması altında, sosyal medyanın öğrenci iletişimine olan genel etkileri ele alınıyor. Örneğin, sosyal medyanın öğrenciler arasında iletişimi artırma potansiyeli olduğu belirtiliyor. Ancak bu olumlu etkinin yanında, öğrencilerin sosyal medyada çok fazla zaman geçirmeleri, yakın çevre ile iletişimin

azalması ve fiziksel ortamın ikinci plana atılması gibi olumsuz etkileri de saptanmış. “Eğitim Süreçlerinde Etkisi” teması, sosyal medyanın eğitim süreçlerinde nasıl bir rol oynadığını inceliyor. Özellikle 7/24 iletişim olanağı, coğrafi sınırlamaların kalkması ve eğitim içeriklerinin kolay paylaşımı gibi olumlu etkiler öne çıkıyor. Son olarak, “Eğitim Araçları ve Teknikleri” teması, eğitimcilerin ve öğrencilerin sosyal medya araçlarını ve tekniklerini nasıl kullandığını ele alıyor. Canlı yayınlar, projelerin paylaşımı, anlık bildirimler ve interaktif özellikler gibi sosyal medyanın eğitimde aktif katılımı destekleyen özellikleri vurgulanmaktadır. Bu konudaki katılımcı görüşlerinden alınan bazı doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

“Sosyal medyanın öğrenci arasında iletişimi artırma potansiyeli büyüktür.” (K3)

“Öğrenciler sosyal medyada daha fazla vakit geçirerek yakın çevre ile olan iletişimlerini azaltmaktadırlar.” (K6)

“7/24 iletişim olanağı sayesinde, öğrenciler anında düşüncelerini ve sorularını paylaşabilmektedirler.” (K7)

“Coğrafi sınırlamaların kalkması, farklı bölgelerdeki öğrencilerin de eğitim süreçlerine aktif olarak katılmalarını sağlamaktadır.” (K10)

“Eğitimcilerin canlı yayınları, öğrencilere gerçek zamanlı olarak bilgi aktarımı yapma imkanı sunmaktadır.” (K16)

“Projelerin ve başarıların sosyal medya üzerinden paylaşılması, öğrencilerin motivasyonunu arttırmaktadır.” (K17)

“İnteraktif özellikler, öğrencilerin eğitim süreçlerine daha aktif olarak katılmalarını sağlar.” (K19)

Öğrencilerin öğrenme deneyimini destekleme konusundaki sosyal medya araçları

Tablo 4, öğrencilerin öğrenme deneyimini desteklemek için kullanılan sosyal medya araçlarını ve bu araçların eğitim süreçlerine olan katkılarını detaylı bir şekilde sunmaktadır. Bu tablo, sosyal medya araçlarını farklı kategorilere ayırarak, her bir aracın eğitimde hangi amaca hizmet ettiğini belirtmektedir.

Tablo 4. Öğrencilerin öğrenme deneyimini destekleme konusundaki sosyal medya araçları

Tema	Kod	f
Sosyal Medya Araçları	Genel	13
Görsel ve İşitsel İçerik	YouTube	4
Görsel İçerik	Instagram	2
Etkileşim ve Tartışma	Facebook	2
Kısa Bilgi ve Güncellemeler	Twitter	1
Profesyonel Ağ ve Bilgi	LinkedIn	1
Öğrenme Kaynakları	Pinterest	1
Flash Kartlar ve Grup Çalışması	Quizlet	1
Soru-Cevap ve Uzmanlık	Reddit	1
Grup Çalışması ve Fikir Alışverişi	Slack/Discord	1
Kısa Eğitici Videolar	TikTok	1
Oyun Temelli Öğrenme	Kahoot/Quizizz	1
Simülasyonlar	Phet Simulation	1

Tabloya göre, sosyal medya araçlarının öğrencilerin öğrenme deneyimini destekleme konusundaki rolü oldukça çeşitlidir. En yaygın olarak vurgulanan genel sosyal medya araçlarına bakıldığında, toplam 13 farklı aracın eğitimde kullanılabileceği belirtiliyor. Görsel ve işitsel içeriğin öne çıktığı “YouTube” kodu, en yüksek frekansa sahip. Bu, YouTube'un karmaşık konuların anlaşılmasında öğrencilere vizyon sunma kapasitesinin önemini vurguluyor. Öte yandan, “Instagram” sadece görsel içerik sunarak öğrenme deneyimini zenginleştirme potansiyeline sahip. “Etkileşim ve Tartışma” kodu altında, Facebook'un öğrenciler arasında ders materyallerini paylaşma ve tartışma oluşturma potansiyeli olduğunu göstermektedir. “Kısa Bilgi ve Güncellemeler” kodu altında yer alan Twitter, hızlı güncellemeler ve ipuçları sunma kapasitesi ile ön plana çıkmaktadır. “LinkedIn” profesyonel ağ ve sektörel bilgi edinme potansiyeli ile, “Pinterest” ise öğrenme süreçlerini destekleme kapasitesi ile öne çıkmaktadır. Ayrıca, “Quizlet” öğrencilerin birlikte çalışma ve flash kartları paylaşma potansiyeline sahipken, “Reddit” ise belirli konularda uzmanlardan yanıtlar alma kapasitesi ile dikkat çekiyor. Son olarak, “Slack/Discord” ve “TikTok” gibi platformlar, sırasıyla grup çalışması, fikir alışverişi ve kısa eğitici videolar hazırlama kapasitesi ile öğrenme deneyimini zenginleştirebilir. “Kahoot/Quizizz” ve “Phet Simulation” ise sırasıyla oyun temelli öğrenme ve simülasyonlarla öğrenme deneyimini destekleme potansiyeline sahip. Bu konudaki katılımcı görüşlerinden alınan bazı doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

“YouTube, görsel ve işitsel öğrenen öğrenciler için geniş bir eğitim içeriği sunarak karmaşık konuların anlaşılmasına yardımcı olmaktadır.” (K4)

“Instagram, görsel projelerin ve infografiklerin paylaşılmasıyla öğrenme deneyimini zenginleştirir.” (K8)

“Facebook grupları, öğrencilerin ders materyallerini paylaşımlarını, sorular sormalarını ve tartışmalara katılmalarını kolaylaştırır.” (K12)

“Twitter, öğretmenlerin ve uzmanların kısa bilgi parçalarını paylaşarak öğrencilere hızlı güncellemeler ve ipuçları sunmasına imkan tanır.” (K14)

“LinkedIn, üniversite öğrencilerinin profesyonel ağlarını genişletmelerine ve sektörel bilgi edinmelerine yardımcı olur.” (K16)

“Quizlet gibi sosyal öğrenme platformları, öğrencilerin flash kartları paylaşımlarına ve birlikte çalışmalarına olanak tanır.” (K18)

“TikTok, öğrencilere kısa eğitici videolar hazırlama ve paylaşma fırsatı sunarak öğrenme deneyimini eğlenceli ve interaktif bir hale getirir.” (K20)

Sosyal medyanın öğretmenler arası iş birliği ve profesyonel gelişim için kullanımına yönelik bulgular

Tablo 5'te sunulan temalar ve kodlar, sosyal medyanın öğretmenler arası iş birliği ve profesyonel gelişimdeki kullanımını derinlemesine analiz etmekte ve öğretmenlerin bu platformları nasıl kullandığına dair detaylı bir görünüm sunmaktadır. Örneğin, "Öğretmenler Arası İş Birliği" teması altında "Zümreler Arası Paylaşım" veya "Disiplinlerarası Etkileşim" gibi kodlar, öğretmenlerin sosyal medya üzerinden nasıl bir iş birliği içerisinde olduğunu aydınlatmaktadır.

Tablo 5. Sosyal medyanın öğretmenler arası iş birliği ve profesyonel gelişim için kullanımına yönelik tema ve kodlar

Tema	Kod	f
Öğretmenler Arası İş Birliği	- Zümreler Arası Paylaşım	3
	- Disiplinlerarası Etkileşim	2
	- Ortak Proje Kurma	1
Küresel İş Birliği	- Uluslararası Etkileşim	1
	- Farklı Coğrafyalarla Bağlantı	1
Öğretim Materyali Paylaşımı	- Ders İçeriği Paylaşımı	3
	- Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları	1
	- Etkinlik ve Proje Önerileri	2
Profesyonel Gelişim	- Eğitim Seminerleri ve Atölye Çalışmaları	1
	- Eğitim Makaleleri ve Kurslar	1
Sosyal Medyanın Öğretimsel Kullanımı	- Eğitim Odaklı Sosyal Medya Platformları	1
	- Kısa ve Etkili Eğitim Videoları	1
	- Fikir Alışverişi ve Tartışma Alanları	2

Yapılan içerik analizi sonucunda, sosyal medyanın öğretmenler arası iş birliği ve profesyonel gelişimde nasıl bir role sahip olduğu konusunda toplamda beş ana tema belirlenmiştir. İlk tema “Öğretmenler Arası İş Birliği” olup bu tema altında “Zümreler Arası Paylaşım” en yüksek frekansa sahipken, “Disiplinlerarası Etkileşim” ve “Ortak Proje Kurma” kodları da yer almaktadır. Bu, öğretmenlerin sosyal medya aracılığıyla hem kendi zümreleri içinde hem de farklı disiplinlerle etkileşimde bulunarak iş birliği yaptıklarını göstermektedir. İkinci tema “Küresel İş Birliği”dir. Bu tema, öğretmenlerin uluslararası arenada da etkileşimde bulunarak farklı coğrafyalarla bağlantı kurduğunu ifade etmektedir. “Öğretim Materyali Paylaşımı” teması, öğretmenlerin sosyal medyayı ders içerikleri, ölçme-değerlendirme uygulamaları ve etkinlik/proje önerileri gibi öğretim materyallerini paylaşmak için kullandıklarını ortaya

koymaktadır. Dördüncü tema “Profesyonel Gelişim”, öğretmenlerin sosyal medya üzerinden eğitim seminerleri, atölye çalışmaları, makaleler ve kurslara erişim sağlayarak mesleki gelişimlerini desteklediklerini belirtmektedir. Son tema ise “Sosyal Medyanın Öğretimsel Kullanımı”dır ve bu tema, öğretmenlerin sosyal medyayı sadece bilgi paylaşımı için değil, aynı zamanda öğretim materyali oluşturma ve fikir alışverişi yapma gibi öğretimsel amaçlar için de kullandıklarını göstermektedir. Bu konudaki katılımcı görüşlerinden alınan bazı doğrudan alıntılara aşağıda yer verilmiştir.

“Sosyal medya sayesinde sınıf içi etkinliklerle ilgili bilgi paylaşımı yapılabilir. Bu sayede yeni fikirler, farklı uygulamalar ortaya çıkar.” (K3)

“Farklı sosyal ağlar üzerinden gerek yurt içi gerek yurt dışı öğretmen grupları kurularak etkileşime geçilme ve ortak proje kurma çalışmaları için sosyal medyanın çok etkili olduğunu düşünüyorum.” (K5)

“Twitter üzerinde düzenlenen eğitim chatleri, öğretmenlerin belirli konularda tartışmalara katılarak fikir alışverişinde bulunmalarını sağlar.” (K7)

“Pinterest, öğretmenlerin ders planları, etkinlikler ve öğretim materyalleri gibi kaynakları paylaşmalarına yardımcı olur.” (K9)

“LinkedIn üzerindeki eğitimle ilgili makaleler ve kurslar, öğretmenlerin mesleki gelişimlerine katkıda bulunur.” (K15)

“Edmodo ve Schoology gibi eğitim odaklı sosyal medya platformları, öğretmenlerin birlikte çalışmalarını ve kaynak paylaşımlarını teşvik eder.” (K17)

“TikTok, öğretmenlerin kısa ve etkili eğitim videoları hazırlayarak öğretim yöntemleri hakkında fikirlerini geniş bir kitleyle paylaşmalarına imkan tanır.” (K20)

Sonuç ve Tartışma

Sosyal medyanın eğitim süreçlerine olan katkısını belirlemek adına beş önemli tema saptanmıştır. İlk belirlenen tema, “Öğrenci Etkileşimi ve Katılımı” olup, burada en prominent kod “Öğretmen-öğrenci etkileşimi” olarak öne çıkmıştır. Bu durum, sosyal medyanın öğretmen-öğrenci arasındaki interaksyonu destekleyici bir role sahip olduğunu işaret etmektedir. İkinci olarak “Öğrenme Materyalleri” teması altında, multimedya içeriklerin ve dijital vatandaşlık eğitiminin eğitim süreçlerindeki kritik rolü vurgulanmıştır. Üçüncü tema, “Öğrenci Katılımı”, öğrenci geri dönüşlerinin ve katılımının sosyal medya üzerinden yapılabilecek anketler ve testlerle artırılabilmesine işaret etmektedir. “Öğrenci Gelişimi” kategorisi, öğrencilerin çalışmalarının geniş bir kitle önünde sergilenmesinin, sosyal medya sayesinde, motivasyon artışına yol açabileceğini belirtiyor. Son olarak “Öğrenci Erişimi” teması, sosyal medyanın küresel etkileşim imkanları sunarak eğitimde daha geniş bir perspektif kazandırabileceğini ortaya koymaktadır. Junco, Heiberger ve Loken (2011) yaptıkları bir araştırmada, sosyal medyanın öğrenci katılımını ve etkileşimini artırma potansiyeline dikkat çekmişlerdir. Özellikle öğretmen-öğrenci etkileşimi bağlamında, sosyal medya platformlarındaki informal iletişimin, sınıf içi etkileşimin kalitesini artırabileceğini belirtmişlerdir. Junco, R., Heiberger, G., & Loken, E. (2011). The effect of Twitter on college student engagement and grades. *Journal of Computer Assisted Learning*, 27(2), 119-132. Greenhow, Robelia ve Hughes (2009), sosyal medyanın, multimedya içeriklerini ve dijital vatandaşlık eğitimi destekleyebileceğini vurgulamışlardır. Öğrencilere dinamik ve etkileşimli içerik sunma kapasitesi, sosyal medyanın eğitimdeki avantajları arasında bulunmaktadır. Manca ve Ranieri (2016), sosyal medya araçlarının, öğrenci geri dönüşlerini ve katılımını

artırmada kullanılabileceğini belirtmişlerdir. Bu, özellikle anketler, testler ve hızlı geri bildirim yöntemleri ile mümkün olmaktadır. Veletsianos (2012), sosyal medyanın öğrenci çalışmalarının geniş bir kitle önünde sergilenmesinin, öğrenciler için motivasyon artışına yol açabileceğini belirtmiştir. Kabilan, Ahmad ve Abidin (2010), sosyal medyanın, öğrencilere küresel etkileşim imkanları sunarak, eğitimde daha geniş bir perspektif kazandırabileceğini belirtmişlerdir.

Yapılan analizde, sosyal medyanın eğitimdeki rolü üç ana tema altında incelenmiştir: “Sosyal Medya Kullanımı”, “Eğitim Süreçlerinde Etkisi” ve “Eğitim Araçları ve Teknikleri”. İlk kategori, sosyal medyanın öğrenci iletişimine katkılarına ve olası olumsuz etkilerine odaklanırken, öğrenci iletişiminin artışı ile beraber sosyal medyada geçirilen sürenin uzunluğu ve fiziksel etkileşim eksikliği gibi zıt etkiler de saptanmıştır. İkinci kategori, sosyal medyanın eğitim süreçlerine kattığı avantajları belirtir; bu avantajlar arasında sürekli iletişim olanağı ve coğrafi sınırlamaların ortadan kalkması gibi faktörler bulunmaktadır. Son kategori ise sosyal medyanın eğitimde sunduğu araçlar ve tekniklerin kullanımını inceler, bu bağlamda canlı yayınlar, projelerin paylaşımı ve anlık bildirimler gibi özellikler eğitimdeki katılımı artırıcı bir role sahiptir. Boyd ve Ellison (2007) sosyal medya platformlarının öğrenci iletişimine katkılarına odaklanmış, özellikle öğrenci-öğrenci ve öğretmen-öğrenci etkileşimi açısından sosyal medyanın önemine dikkat çekmişlerdir. Ancak, Karpinski ve Duberstein (2009) sosyal medya kullanımının aşırıya kaçması durumunda, öğrenci performansında olumsuz etkilere yol açabileceğini belirtmişlerdir. Liu et al. (2016) sosyal medyanın eğitim süreçlerine sağladığı avantajlara odaklanmış, özellikle coğrafi sınırlamaların ortadan kalkmasının ve sürekli iletişim olanağının eğitimdeki potansiyeline dikkat çekmişlerdir. Greenhow, Robelia ve Hughes (2009) sosyal medyanın eğitimde sunduğu araçların ve tekniklerin kullanımına odaklanmışlardır. Canlı yayınlar, projelerin paylaşımı ve anlık bildirimler gibi sosyal medyanın sunduğu özelliklerin, öğrenci katılımını ve etkileşimini artırmada kritik bir role sahip olduğuna işaret etmişlerdir.

Yapılan analizde sosyal medya araçlarının öğrencilerin öğrenme deneyimini zenginleştirmede çeşitli roller üstlendiğini ortaya koymaktadır. Bu araçlar arasında 13 farklı platform, eğitimsel amaçlarla kullanılabilir olup, bunların başında görsel ve işitsel içerik sağlayan YouTube gelmektedir. Diğer platformlar, özellikleri doğrultusunda belirli eğitim ihtiyaçlarına yanıt verirken; Instagram görsel içerik, Facebook grup içi etkileşim, Twitter hızlı bilgi paylaşımı, LinkedIn profesyonel bilgi ve Pinterest öğrenme kaynaklarıyla dikkat çekmektedir. Özellikle Quizlet ve Reddit gibi platformlar, öğrencilerin birlikte çalışmalarını ve uzman yanıtları alabilmelerini sağlarken, Slack/Discord ve TikTok eğitimsel grup etkileşimi ve kısa eğitim videolarıyla öne çıkmaktadır. Kahoot/Quizizz ve Phet Simulation ise oyunlaştırılmış öğrenme ve simülasyon araçlarıyla eğitimi desteklemekte olan platformlardır. Manca ve Ranieri (2016) tarafından yapılan bir çalışmada, YouTube'un eğitim materyali olarak nasıl kullanılabileceği üzerinde durulmuş ve görsel- işitsel içeriklerin öğrenme süreçlerine olumlu katkıda bulunduğunu belirtilmiştir. Gao, Luo, ve Zhang (2012) sosyal medyanın eğitimdeki rolü üzerine bir inceleme yapmış, bu platformların özellikle etkileşim, görsel öğrenme ve hızlı bilgi paylaşımı için etkili olduğunu belirtmiştir. Helou, Rahim, & Steven (2015), LinkedIn'in profesyonel bilgi paylaşımı için, Reddit'in ise uzman yanıtları alabilme imkanıyla eğitimde potansiyel teşkil ettiğini belirtmiştir. Luo, Robinson, and Park (2019) Slack ve Discord'un öğrenci etkileşimini teşvik ederken, TikTok'un kısa eğitim videoları ile öğrencilere hızlı bilgi aktarımı sunduğunu vurgulamışlardır. Alhabeeb ve Rowley (2017) bu platformların oyunlaştırılmış öğrenme ve simülasyon teknikleriyle eğitimi destekleyici bir role sahip olduğuna işaret etmiştir.

Yapılan analize göre, sosyal medyanın öğretmenler arasındaki iş birliği ve profesyonel gelişimde beş ana temayla belirgin bir rolü bulunmaktadır. İlk olarak, sosyal medya, öğretmenlerin zümre içi ve disiplinlerarası etkileşimlerini artırarak iş birliği oluşturmalarına olanak tanımaktadır. İkinci olarak, bu platformlar öğretmenlerin uluslararası bağlantılar kurarak küresel iş birliğini teşvik etmektedir. Üçüncü tema, öğretmenlerin ders içeriklerini ve öğretim materyallerini paylaşma kapasitesine vurgu yapmaktadır. Dördüncü tema, sosyal medyanın profesyonel gelişim faaliyetlerine erişimde bulunarak öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyici bir araç olarak kullanıldığını belirtmektedir. Nihayetinde, sosyal medyanın sadece bilgi paylaşımı için değil, aynı zamanda öğretimsel amaçlarla da aktif olarak kullanıldığı vurgulanmaktadır. Bu bulgular, sosyal medyanın öğretmenlerin iş birliği ve profesyonel gelişim süreçlerinde merkezi bir rol oynadığını göstermektedir. Carpenter ve Krutka (2015), sosyal medya platformlarının öğretmenlerin mesleki öğrenmelerini desteklediğini ve global öğretmen topluluklarına katılımlarını artırdığını belirtmiştir. Trust, Krutka ve Carpenter (2016), öğretmenlerin sosyal medyada kurduğu uluslararası ağların, mesleki öğrenme ve iş birliği için değerli kaynaklar olduğunu belirtmiştir. Lupton (2014), sosyal medyanın öğretmenlerin ders içeriklerini ve öğretim stratejilerini paylaşmada önemli bir araç olduğunu ortaya koymuştur. Forte, Humphreys ve Park (2012), sosyal medyanın öğretmenler için sürekli mesleki gelişim fırsatları sunduğunu vurgulamışlardır. Picciano (2017), sosyal medyanın öğretimsel amaçlar için kullanılmasının, öğrenci katılımını ve öğretmen-öğrenci etkileşimini teşvik ettiğini belirtmiştir.

Öneriler;

Araştırmada sosyal medyanın öğretmen-öğrenci etkileşimini destekleyici bir role sahip olduğu belirtilmektedir. Bu bağlamda, eğitim kurumları sosyal medya platformlarını etkili bir şekilde kullanarak, öğrenci-öğretmen etkileşimini teşvik eden stratejiler geliştirebilirler. Özellikle uzaktan eğitimin önem kazandığı bu dönemde, bu tür etkileşimlerin sıklığı ve kalitesinin artırılmasına yönelik eğitimler düzenlenebilir.

Farklı sosyal medya araçlarının öğrenci öğrenme deneyimini zenginleştirmede çeşitli rolleri olduğu vurgulanmıştır. Bu nedenle, öğretmenlerin bu platformları etkili bir şekilde kullanabilmeleri için sürekli eğitimlerle desteklenmeleri önerilmektedir. Ayrıca, eğitim materyallerinin bu platformlara uygun bir şekilde adaptasyonu konusunda rehberlik sağlanmalıdır.

Sosyal medyanın öğretmenler arasında iş birliği ve profesyonel gelişimde kritik bir rol oynadığı ortaya konmuştur. Bu bağlamda, eğitim kurumları, öğretmenlerin sosyal medya platformları üzerinden mesleki gelişimlerini sürdürebilmeleri için gerekli altyapıyı ve kaynakları sağlamalıdır.

Araştırmada, sosyal medyanın olası olumsuz etkilerine de dikkat çekilmiştir. Öğrenci iletişiminin artışı ile beraber sosyal medyada geçirilen sürenin uzunluğu ve fiziksel etkileşim eksikliği gibi olumsuzluklar gözlemlenmiştir. Bu olumsuz etkilerin farkında olmak ve bunları minimize edebilmek adına hem öğrencilere hem de öğretmenlere yönelik bilgilendirme ve rehberlik programları düzenlenmelidir.

Sosyal medyanın eğitimdeki rolü hızla değişen teknoloji ve toplumsal dinamikler nedeniyle sürekli olarak evrilmektedir. Bu nedenle, sosyal medyanın eğitim süreçlerindeki etkisinin düzenli aralıklarla değerlendirilmesi ve bu değerlendirmeler ışığında yeni stratejilerin geliştirilmesi önerilmektedir.

Referans

- Acar, S. & Yenmiş, A. (2014). Eğitimde sosyal ağların kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Facebook örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges-Bürokon Özel Sayısı*, 55-66.
- Ajjan, H. & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *Internet and Higher Education*, 11, 71-80.
- Alhabeeb, A., & Rowley, J. (2017). Critical success factors for eLearning in Saudi Arabian universities. *International Journal of Educational Management*, 31(2), 131-147.
- Baird, D. E., & Fisher, M. (2005). Neomillennial user experience design strategies: Utilizing social networking media to support “always on” learning styles. *Journal of educational technology systems*, 34(1), 5-32.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlik, güvenirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Boyd, D. M., & Ellison, N. B. (2007). Social network sites: Definition, history, and scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13(1), 210-230.
- Carpenter, J. P., & Krutka, D. G. (2015). Engagement through microblogging: Educator professional development via Twitter. *Professional Development in Education*, 41(4), 707-728.
- Casey, S. (2017). 2016 Nielsen Social Media Report. (Erişim Tarihi:18.10.2023).
- Chotpitayasunondh, V., & Douglas, K. M. (2016). How “phubbing” becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9-18.
- Elmas, R., Aydogdu, B., & Saban, Y. (2017). Using a Review Book to Improve Knowledge Retention. *International Education Studies*, 10(1), 12-23.
- Forte, A., Humphreys, M., & Park, T. H. (2012). *Grassroots professional development: How teachers use Twitter*. Proc. of the Sixth International Conference on Weblogs and Social Media.
- Gao, F., Luo, T., & Zhang, K. (2012). Tweeting for learning: A critical analysis of research on microblogging in education published in 2008-2011. *British Journal of Educational Technology*, 43(5), 783-801.
- Gezgin, D. M., Şahin, Y. L., & Yıldırım, S. (2017). Sosyal Ağ Kullanıcıları Arasında Nomofobi Yaygınlığının Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(1), 1-15.
- Greenhow, C., Robelia, B., & Hughes, J. E. (2009). Learning, teaching, and scholarship in a digital age: Web 2.0 and classroom research: What path should we take now? *Educational researcher*, 38(4), 246-259.
- Greenhow, C., Robelia, B., & Hughes, J. E. (2009). Learning, teaching, and scholarship in a digital age: Web 2.0 and classroom research: What path should we take now? *Educational researcher*, 38(4), 246-259.

- Guba, E. G. (1981). ERIC/ECTJ annual review paper: Criteria for assessing the trustworthiness of naturalistic inquiries. *Educational Communication and Technology*, 29(2), 75-91.
- Haugland, S.W. (1999). What role should technology be playing in young children's learning? Part 1. *Young Children*, 54(6), 26-31.
- Helou, A. M., Rahim, N. Z. A., & Steven, M. (2015). The role of social media for collaborative learning to improve academic performance of students and researchers in Malaysian higher education. *The International Review of Research in Open and Distributed Learning*, 16(4).
- Kabilan, M. K., Ahmad, N., & Abidin, M. J. Z. (2010). Facebook: An online environment for learning of English in institutions of higher education? *The Internet and Higher Education*, 13(4), 179-187.
- Karpinski, A. C., & Duberstein, A. (2009). *A description of Facebook use and academic performance among undergraduate and graduate students*. In American Educational Research Association Annual Conference. San Diego, CA.
- Kekeç Morkoç, D. & Erdönmez, C. (2015). Web 2.0 uygulamalarının eğitim süreçlerine etkisi: Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Örneği. *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, 5(3), 335-346.
- Liu, Y., Liu, L., & Li, Y. (2016). Benefits of social media in teaching a course. *The International Journal of Information and Learning Technology*. 38(4), 246-259.
- Luo, T., Robinson, A., & Park, J. Y. (2019). Peer interaction and higher order thinking in collaborative work using Slack. *Distance Education*, 40(2), 284-301.
- Lupton, D. (2014). *'Feeling better connected': Academics' use of social media*. News & Media Research Centre, University of Canberra.
- Manca, S., & Ranieri, M. (2016). "Yes for sharing, no for teaching!": Social media in academic practices. *The Internet and Higher Education*, 29, 63-74.
- Manca, S., & Ranieri, M. (2016). "Yes for sharing, no for teaching!": Social media in academic practices. *The Internet and Higher Education*, 29, 63-74.
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research. A guide to design and implementation*. San Francisco: John Wiley-Sons
- Miles, B. M. ve Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An extended sourcebook*. (2nd Edition). Thousand Oaks, California: SAGE Publications.
- Miller, E. (2005). Fighting technology for toddlers. *Education Digest: Essential Readings Condensed for Quick Review*, 71(3), 55-58.
- National Association for The Education of Young Children (NAEYC) (2010). 2010 NAEYC Standards for Initial & Advanced Early Childhood Professional Preparation Programs [Çevrim-içi <https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/our-work/higher-ed/NAEYC-Professional-Preparation-Standards.pdf>] (Erişim Tarihi: 12.10.2023).
- Noble, H. ve Smith, J. (2015). Issues of validity and reliability in qualitative research. *Evidence-Based Nursing*, 18(2), 34-35.

- Patton, M. Q. (1987). *How to use qualitative methods in evaluation*. Interviewing: Principles And Practices, W.C. Brown Publishers. Dubuque: Iowa
- Picciano, A. G. (2017). Theories and frameworks for online education: Seeking an integrated model. *Online Learning*, 21(3), 166-190.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 2: Do they really think differently? *On the Horizon* 9(6), 1-6.
- Roberts, J. A., & David, M. E. (2016). My life has become a major distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. *Computers in Human Behavior*, 54, 134-141.
- Schery, T. K., & O'Connor, L. C. (1992). The Effectiveness of School-Based Computer Language Intervention with Severely Handicapped Children. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools* 23, 43-47.
- Selwyn, N. (2007). *Web 2.0 Applications As Alternative Environments For Informal Learning-A Critical Review*. Paper Presented At The OECD-KERIS Expert Meeting. Alternative Learning Environments In Practice: Using ICT To Change Impact And Outcomes. [Çevrim içi: <http://www.oecd.org/education/ceri/39458556.pdf>:] (Erişim Tarihi: 30.08.2023).
- Shenton, A. K. (2004). Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for Information*, 22(2), 63-75.
- Strasburger, V. C., Jordan, A. B., & Donnerstein, E. (2010). Health effects of media on children and adolescents. *Pediatrics*, 125(4), 756-767.
- Şişman Eren, E. (2014). Sosyal medya kullanım amaçları ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 230-243
- Trust, T., Krutka, D. G., & Carpenter, J. P. (2016). "Together we are better": Professional learning networks for teachers. *Computers & Education*, 102, 15-34.
- Veletsianos, G. (2012). Higher education scholars' participation and practices on Twitter. *Journal of Computer Assisted Learning*, 28(4), 336-349.
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. <https://opendocs.ids.ac.uk/opendocs/bitstream/handle/20.500.12413/2989/PP%20InBrief%2013%20QDA%20FINAL2.pdf?sequence=> Erişim: 28.09.2023.
- Yelland, N. (2005). The future is now: A review of the literature on the use of computers in early childhood education (1994-2004). *AACE Journal*, 13(3), 201-232.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldırım, C., & Correia A. P. (2015). Exploring the dimensions of nomophobia: Development and validation of a self-reported questionnaire. *Computers in Human Behavior*, 49, 130-137.